

Valsts ugunsdzēsības
un glābšanas dienests

Nodrošinājuma
valsts aģentūra

Finansē
Eiropas Savienība

VADĪBAS KOPSAVILKUMS

PĒTĪJUMAM

CIVILĀS AIZSARDZĪBAS OPERACIONĀLĀ VADĪBAS CENTRA UZDEVUMU UN IESPĒJU ANALĪZEI UN KRĪŽU PĀRVALDĪBAS MODEĻA IZSTRĀDE

SATURS

ANOTĀCIJA	1
KOPSAVILKUMS	4

ANOTĀCIJA

Pētījuma mērķis, uzdevumi un galvenie rezultāti

Pētījuma mērķis ir sagatavot praktiskus priekšlikumus Ministru kabineta informatīvā ziņojuma projektam par civilās aizsardzības operacionālā vadības centra un Vienotā loģistikas centra funkcijām, uzdevumiem, tiesībām un tā darbības nodrošināšanu.

Attiecībā uz civilās aizsardzības operacionālā vadības centra uzdevumiem mērķis tika precizēts projekta īstenošanas laikā un tā galvenais fokuss bija koordinācijas pasākumu īstenošana katastrofu, katastrofu draudu vai citu ārkārtējo situāciju laikā, kā arī darbības, kas nepieciešamas, lai atbalstītu koordinācijas pasākumu īstenošanu krīžu situācijās. Pētījuma objekts ir operacionāla līmeņa koordinēšanas pasākumi, kas neatrodas tiešā saistībā ar krīžu pārvaldību. Pētījumā izskatīta tikai netieša saistība ar stratēģiskā līmeņa krīzes pārvaldību, kur koordinēšanas pasākumi atbalsta krīzes pārvaldību, ievērojot deleģētos uzdevumus. Pētījuma objekts neaptver visus civilās aizsardzības uzdevumus, ko dažādas iestādes ikdienā veic, ievērojot savas pamatfunkcijas. Tā vietā pētījums koncentrēts uz konkrētiem koordinācijas pasākumiem, kas tiek veikti katastrofu, to draudu vai citu ārkārtēju situāciju laikā.

Galvenie uzdevumi ietver citu valstu pieredzes izpēti, tostarp starptautiskās un starpinstitūciju sadarbības koordināciju, darba organizāciju, ikdienas un "rezerves" darbības nodrošināšanu, resursu piesaisti un koordinēšanu, tehniskos un analītiskos rīkus, lēmumu pieņemšanas procesu un citiem jautājumiem.

Pētījums sniedz pilnīgu ieskatu un ieteikumus, lai nodrošinātu efektīvu civilās aizsardzības operacionālā vadības centra un vienotā loģistikas centra darbību dažādās situācijās un kontekstos, proti, infrastruktūra, nepieciešamās informācijas tehnoloģijas un materiāltehniskais nodrošinājums, cilvēkresursi un to kompetences, kā arī apmācības procesa organizēšana u.c.

Galvenās pētījuma tēmas:

Attiecībā uz civilās aizsardzības operacionālā vadības centru:

1. Nacionālā civilās aizsardzības sistēma
2. Starptautiskā pieredze
3. Centra darbības nodrošinājums

Attiecībā uz vienoto loģistikas centru:

1. Situācijas apraksts Iekšlietu ministrijas iestāžu noliktavās
2. Ārvalstu prakse vienotu loģistikas centru izveidošanā
3. Vienotā loģistikas centra dizains un kapacitāte
4. Rājumsila ielas ēku un teritoriju izvērtējums
5. Centra darbības nodrošinājums: Personāla izvērtējums, tehniskais aprīkojums, IKT risinājums, Ikgadējo izmaksu novērtējums

Pētījuma pasūtītājs:

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Pētījuma īstenotājs:

Latvijas Universitāte

Pētījuma īstenošanas gads:

2023.

Pētījuma finansēšanas avots:

Eiropas Komisijas Civilās aizsardzības finanšu instrumenta programmas TRACK1 projekta "Pētījums „VUGD struktūras un kapacitātes izpēte, esošās situācijas novērtējums, funkciju un uzdevumu analīze ilgtermiņa attīstības stratēģijas izveidei” (ECHO/SUB/2021/TRACK1/867600/LV)

Pētījuma klasifikācija¹

12.5. kompleksi analītiski pētījumi un izstrādes – pētījumi, ko veic, lai nodrošinātu starpnozaru sociāli ekonomisko procesu analīzi, izzinātu valsts (tajā skaitā nozaru vai teritoriju) ilgtspējīgas attīstības un globālās konkurētspējas tendences, izaicinājumus un iespējas.

Pētījuma ģeogrāfiskais aptvērums:

Latvija

Pētījuma mērķa grupa/-as:

Pētījuma mērķa grupa ietver plašu klāstu personu, institūciju un organizāciju, kuras ir iesaistītas vai ieinteresētas civilās aizsardzības operāciju vadībā, koordinēšanā un organizēšanā, kā arī Vienotā loģistikas centra funkciju un darbības nodrošināšanā. Šāda mērķa grupa var ietvert Iekšlietu ministrijas pārstāvjus, civilās aizsardzības speciālistus, VUGD darbiniekus, krīzes, katastrofu, to draudu vai citu ārkārtēju situāciju vadības speciālistus, starptautisko sadarbības organizācijas, un citus iesaistītos dalībniekus, kuri strādā vai sniedz ieguldījumu civilās aizsardzības jomā, kā arī tie, kam ir interese par efektīvu krīžu un katastrofu vadību un sagatavošanu.

¹ Pētījuma klasifikācijas grupa atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 1 "Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus" [II nodaļai](#).

Pētījumā izmantotās metodes atbilstoši informācijas ieguves veidam:

- 1) tiesību aktu vai politikas plānošanas dokumentu analīze
- 2) esošo pētījumu datu sekundārā analīze
- 3) padziļināto/ekspertu interviju veikšana un analīze
- 4) fokusa grupu diskusiju veikšana un analīze
- 5) gadījumu izpēte

Kā galvenie informācijas avoti tika izmantoti VUGD u.c. pētījumā ietverto institūciju sniegto informāciju un intervijas/ diskusijas/ darba seminārus ar VUGD u.c. institūciju pārstāvjiem, ārējos normatīvos aktus, ES regulējumu un citus saistošos dokumentus.

Kvantitatīvās pētījuma metodes

Pētījumā izmantotas galvenokārt kvalitatīvās metodes, kvantitatīva pieeja tika izmantota veicot:

- **Salīdzinājuma analīzes**, piem., izmaksas un ieguvumus.
- **Iesniegtas skaitliskas informācijas apkopojumus**: telpu platības, iekārtu skaits u.c.
- **Skaitlisko vērtēšanu par nepieciešamajiem resursiem**.

Kvalitatīvās pētījuma metodes

- kabineta pētījums (*desk research*), tiesību aktu vai politikas plānošanas dokumentu analīze, primāro un sekundāro datu analīze, nozares pieejamās informācijas analīze, statistikas un VUGD iekšējo datu analīze – vairāk nekā simts avoti
- padziļinātās intervijas un/vai apaļā galda jeb fokusa grupu diskusijas, un/vai darba semināri ar VUGD nodarbinātajiem u.c. institūciju ekspertiem un speciālistiem u.c. atbilstošu jomu ekspertiem Latvijā un ārvalstīs – vairāk ka 30 padziļinātās intervijas, vairāk kā 70 dažāda veida informācijas pieprasījumi, viena fokusa grupa.
- stratēģiju izstrādes konsultācijas, salīdzinošā analīze, izmaksu (ieguvumu) analīze, SVID analīze u.c.

Izmantotās analīzes grupas (griezumi):

- **Juridiskā un regulatīvā analīze**: tiesiskais regulējums un plānošanas dokumenti, kas attiecas uz operacionālā centra darbību un funkcijām.
- **Starptautiskā pieredzes analīze**: citu valstu un starptautisko organizāciju pieredzi operacionālo centru vadībā un vienotā loģistikas centra izveidē.
- **Funkciju un uzdevumu analīze**: vispārpieņemtas funkcijas un uzdevumi, laba prakse, prasmes un kompetences kas ir nepieciešamas u.c.
- **Sadarbības un koordinācijas analīze**: kā operacionālais centrs sadarbojas ar citām struktūrām un organizācijām, gan iekšzēmē, gan starptautiskā līmenī, lai nodrošinātu efektīvu koordināciju un reaģēšanu uz apdraudējumiem; kā loģistikas uzņēmums sadarbojās ar piegādātājiem un klientiem.
- **Resursu analīze**: cilvēkresursu, tehniskā aprīkojuma, finanšu resursu sadalījums atsevišķās komponentēs.
- **Tehniskā un informācijas tehnoloģiju analīze**: infrastruktūra un informācijas tehnoloģiju risinājumi un datu apstrāde.
- **Finansiālā analīze**: budžeta plānošana, izmaksu un ieguvumu analīzi u.c.

Pētījuma pasūtītāja kontaktinformācija

Ineta Narodovska/ Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta/ Attīstības un starptautiskās sadarbības pārvaldes / Projektu vadības nodaļas vecākā speciāliste / Tālr.: (+371) 67075816; Mob.: (+371) 26629067/ E-pasts: ineta.narodovska@vugd.gov.lv

VUGD Civilās aizsardzības pārvaldes Civilās aizsardzības kontaktpunkta nodaļas priekšiece Kristīne Fedotova (e-pasts: kristine.fedotova@vugd.gov.lv; tālr. 67075970)

Pētījuma autori (autortiesību subjekti)

Projektu vadītājs: Līga Brasliņa, PhD. soc. sc. cand.

Vadošais pētnieks: Justīna Hudenko Dr. oec.

Pētnieks – Katrīna Kellerte, Mg. soc. sc.

Pētnieks – Dāvids Rubens

Pētnieks – Liene Kaibe, Mg. soc. sc.

Pētnieks – Ilze Buša, Mg. soc. sc.

Pētnieks – Anda Kursiša

Pētnieks – Inese Maurāne

Konsultants - Gundars Bērziņš Dr. oec.

Konsultants – Daina Šķiltere, Dr. oec.

Konsultants – Anda Batraga, Dr. oec.

KOPSAVILKUMS PĒTĪJUMAM

CIVILĀS AIZSARDZĪBAS OPERACIONĀLĀ VADĪBAS CENTRA UN VIENOTĀ LOĢISTIKAS CENTRA IZPĒTE UN ATTĪSTĪBAS PRIEKŠLIKUMI

Izpētes darbs ir veltīts Civilās aizsardzības Operacionālā vadības centra (CAOVC/ CAC) un Vienotā Loģistikas Centra (VLC) izpētei, analīzei un attīstības priekšlikumu sagatavošanai. Darbs aptver CAOVC/CAC un VLC funkcijas, uzdevumus, tiesības, darbības nodrošināšanu, un tajā tiek izvērtētas normatīvo aktu un plānošanas dokumentu atbilstības, kā arī iespējamie pārmaiņu un uzlabojumu veidi.

1. Pētījuma konteksts: Pētījums balstās uz Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) stratēģiju un Iekšlietu ministrijas plāniem attiecībā uz civilās aizsardzības sistēmas vadību, katastrofu pārvaldību un drošības stiprināšanu. Turklāt tiek ņemta vērā saistība ar pašreizējo ģeopolitisko situāciju.

2. Pētījuma uzdevumi

Civilās aizsardzības Operacionālā vadības centram	Vienotā loģistikas centram
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dažādu krīzes, katastrofu, to draudu vai citu ārkārtēju situāciju pārvarēšanas struktūru funkciju, uzdevumu, tiesību un to darbību izvērtējums, ņemot vērā normatīvos aktus un plānošanas dokumentus; 2. Izvērtējums par iepriekšējiem apdraudējumiem un katastrofām; 3. Apkopojums un izvērtējums par citu valstu pieredzi krīzes pārvaldīšanā un tās darba organizēšanā un nodrošināšanā; 4. Izvērtējums par CAOVC/CAC mijiedarbību un savienojamību ar citu vitālo VUGD civilās aizsardzības sistēmas infrastruktūru; 5. Izvērtējums un priekšlikumi par CAC vietu un darbību katastrofu, to draudu vai citu ārkārtēju situāciju gadījumos; 6. Priekšlikumi par CAC uzdevumiem, tiesībām un darba organizāciju; 7. Prasību apraksts par materiāltehnisko resursu nodrošinājumu, cilvēkresursiem un to papildu apmācību nepieciešamību, informācijas tehnoloģiju risinājumiem un programmnodrošinājuma vajadzības, kā arī	<ol style="list-style-type: none"> 1. Esošo IeM iestāžu noliktavu apraksts; 2. VLC noliktavu apjoma un veidu izvērtējums; 3. Trīs labās prakses piemēri līdzīga Vienotā loģistikas centra izveidei un ieviešanai; 4. Esošo noliktavu ēku un teritorijas Rājumsila ielā 3, Rīgā izvērtējums; 5. VLC funkcionēšanai nepieciešamā personāla izvērtējums un izmaksu aprēķins; 6. VLC funkcionalitātes nodrošināšanai nepieciešamā tehniskā aprīkojumu apraksts, uzskaitījums un provizoriskās iegādes izmaksas; 7. Iespējamo IKT risinājumu izpēte, labās prakses piemēri, finansiālais aprēķins; 8. VLC apsaimniekošanas un uzturēšanas ikgadējo izmaksu aprēķins. 9. VLC vairāku variantu salīdzinājums, trūkumu un priekšrocību analīze. 10. Izvēlēta varianta attīstība - plānojuma izveide, 3D skices un vizualizācija, projektēšanas uzdevumi, t.sk. aprīkojums.

<p>citām nepieciešamībām atbilstoši pētījuma secinājumiem;</p> <p>8. Izvērtējums par atbilstību normatīvajiem aktiem un plānošanas dokumentiem, priekšlikumi par nepieciešamajiem grozījumiem;</p> <p>9. Tehniskās specifikācija nākamajam realizācijas posmam;</p> <p>10. Finansējuma vajadzību izvērtējums;</p> <p>11. CAOVC/CAC izveidošanas variantu salīdzinājums, trūkumu un priekšrocību analīze;</p> <p>12. Izvēlēta varianta attīstība – plānojuma izveide, 3D skices un vizualizācija, projektēšanas uzdevumi, t.sk. aprīkojums.</p>	
--	--

4. **Pētījuma mērķis:** Pētījuma mērķis ir sagatavot konkrētus priekšlikumus Ministru kabineta informatīvā ziņojuma projektam, kurā ir ietverti priekšlikumi par CAOVC/CAC un VLC funkciju, uzdevumu, tiesību un darbības nodrošināšanu. Tas ietver arī infrastruktūras, tehnoloģiju, cilvēku resursu un sadarbības aspektus.

5. Pētījuma rezultāti un izmantošana:

Civilās aizsardzības Operacionālā vadības centram	Vienotā loģistikas centram
<ol style="list-style-type: none"> 1. Veikta Latvijas civilās aizsardzības sistēmu padziļināta izpēte, ietverot regulējumu, funkcijas un vajadzības. 2. Veikta Latvijas un starptautisku koordinējošo mehānismu padziļināta izpēte un analīze. 3. Konstatēta CAOVC/CAC nozīme civilās aizsardzības kopējā struktūrā, nodrošinot vienotu valsts politiku operacionālajā līmenī. 4. Secināts, ka civilās aizsardzības sistēma organizēta vairāku institūciju sadarbībā, iekļaujot operacionālās vajadzības un starptautisku sadarbību. 5. Latvija piedalās starptautiskajā sadarbībā, izmantojot VUGD kā kompetento iestādi. 6. Pētījumā atzīmēta civilās aizsardzības sistēmu efektīva organizācija un sadarbība starptautiskā līmenī. 7. Identificēti esošie VUGD resursi CAC darbībai un priekšlikumi to optimālai izmantošanai. 8. Veikts izvērtējums par CAC lomu, uzdevumiem, tiesībām un darba organizāciju. 9. Sniegts apraksts par materiāltehniskajiem resursiem, telpām, cilvēkresursiem un informācijas tehnoloģijām CAC darbības nodrošināšanai. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veikta rūpīga analīze par Iekšlietu ministrijas noliktavu stāvokli un procesiem, ietverot atrašanās vietas, aprīkojumu, krājumus, informācijas tehnoloģijas un personāla nodrošinājumu. 2. Konstatēts nepietiekamu IeM noliktavu aprīkojums un tehniskais stāvoklis. 3. Atzīts, ka moderno tehnoloģiju ieviešana visās noliktavās nav lietderīga dažādu ierobežojumu dēļ. 4. IeM krājumu pārvaldības procesi nosaka nepieciešamību pēc telpu un iekārtu rezervēm. 5. Konstatēts, ka NVA nav tiesiskais pamats dažādām operācijām, kas faktiski tiek veiktas. 6. Ierosināts izstrādāt loģistikas integrētās pārvaldības konceptuālu plānu. 7. Veikta starptautiskās labās prakses analīze par dažādām loģistikas pieejām. 8. Noteikts nepieciešamais Vienota loģistikas centra noliktavu apjoms katram krājumu veidam. 9. Izstrādāta vienota loģistikas koncepcija, plānojot citā starpā arī informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstību. 10. Aprakstīta risinājuma ieviešana attiecībā uz personālu, tehnisko aprīkojumu, IKT un izmaksām.

10. Ierosināts elastīgs telpu izkārtojums, uzlabota datortehnika, drošības telpas un mobilais vadības centrs.	
---	--

Izpētes rezultāti izmantojami, lai izstrādātu konkrētus priekšlikumus attiecībā uz normatīvo aktu grozījumiem, attīstības stratēģiju un tehnoloģisko risinājumu ieviešanu. Rezultāti ir paredzēti komunikācijai ar Iekšlietu ministriju un Ministru kabinetu.

6. Pētījuma ietekme: Pētījuma rezultāti palīdzēs optimizēt CAOVC/CAC un VLC darbību, nodrošinot efektīvu katastrofu pārvaldību un resursu izmantošanu. Pētījums sniedz priekšlikumus attiecībā uz funkciju un procesu uzlabošanu, kas veicinās valsts un iedzīvotāju drošību.

7. Pētījuma pabeigšana un nākamie soli: Pabeidzot izpēti, ir izstrādāti konkrēti priekšlikumi, kas var tikt iekļauti Ministru kabineta informatīvajā ziņojumā. Tālākais solis ir šo priekšlikumu īstenošana, nodrošinot efektīvu CAOVC/CAC un VLC darbību attīstību.

8. Secinājumi un priekšlikumi par CAOVC/ CAC attīstību

1. Izvērtējot dažādas krīzes, katastrofu, to draudu vai citu ārkārtēju situāciju pārvarēšanas struktūras un formātus (piemēram, KVP(S), VOMK, VEKC un *ad-hoc* grupas), konstatējams, ka tās organizē savu darbību ar atšķirīgu darbības intensitāti, dažādām organizatoriskām formām un atšķirīgu lemttiesīguma deleģējumu. Minētās institūcijas nodrošina ilgtermiņa plānošanu un stratēģisku vadību krīzes pārvarēšanā, saglabājot izpildvaras funkcijas un pilnvaras operacionālā līmenī savas jomas ietvaros.
2. Apkopojot citu valstu pieredzi, tostarp Igaunijā, Lietuvā, Rumānijā, Polijā, Nīderlandē un Beļģijā, secināts, ka visās minētajās valstīs ir īstenotas politiskās izmaiņas civilās aizsardzības sistēmās. Šīs izmaiņas ir orientētas uz sistēmas noturības un gatavības veicināšanu krīžu un katastrofu situācijās. Tomēr, ņemot vērā valsts tradīcijas, izmērus un citus faktorus, CAC līdzīgas struktūras loma atšķiras. Apskatītās valstīs ir izvēlējušās atbilstošus pielāgojumus savām situācijām. Piemēram, Nīderlandē un Beļģijā liela uzmanība tiek pievērsta komunikācijai un informācijas nodošanai horizontālā un vertikālā saziņā. Savukārt Rumānijā un Lietuvā šāds centrs krīzes laikā pārņem centrālo vadības lomu. Polijā un Igaunijā lielāks uzsvars tiek likts uz pašvaldībām, kas pārņem vadošo lomu krīzes pārvaldībā.
3. Izvērtējot VUGD struktūru, secināts, ka esošās struktūrvienības VUGD OPN un VUGD CAKN veic līdzīgas iecerētā operacionālā centra vadības funkcijas, taču šīm struktūrām nepieciešams turpmāks stiprinājums cilvēkresursu, telpu un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) nodrošinājuma jomā.
4. Izvērtējot civilās aizsardzības operacionālā līmeņa vadības centru vietu un darbību krīžu, apdraudējumu un katastrofu pārvaldīšanā, konstatēts, ka CAC ir VUGD izveidotā koleģiālā institūcija operacionālā līmeņa koordinācijas nodrošināšanai. Tas, atbilstoši VCAP (Valsts civilās aizsardzības plāns) noteiktajam, koordinē un vada vietējā mēroga katastrofas VUGD jomā, kā arī koordinē civilās aizsardzības sistēmas darbību reģionālā un valsts mēroga katastrofās, kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumos, atbilstoši stratēģiskā līmeņa deleģējumam.
5. Atbilstoši vērtētajam un secinātajam Pētījuma ietvaros, CAC tiktu veidots uz VUGD OPN un VUGD CAKN nodaļu bāzes, precizējot to mērķus, uzdevumu un funkcijas, kā arī tiesības.
6. Pētījumā ir izvērtētas un definētas prasības attiecībā uz materiāltehnisko resursu nodrošinājumu, cilvēkresursiem, un to papildu apmācību nepieciešamību, informācijas tehnoloģiju risinājumiem un programmnodrošinājuma vajadzībām. Šīs prasības ir pamatotas ar valsts digitālās transformācijas stratēģiju, esošiem VUGD projektiem, starptautisko un Latvijas koordinējošo mehānismu praksi.

7. Secināts, ka atbilstošākā vieta tiesību aktos CAC mērķu, uzdevumu, funkciju, kā arī tiesību normatīvai izteikšanai ir VCAP. Identificēta nepieciešamība veikt iekšējo tiesību aktu grozījumus, paredzot CAC aktivizācijas mehānismu katastrofu eskalācijas laikā, lai tas varētu tikt īstenots operacionālā līmenī, līdztekus stratēģiskā līmeņa formalitātēm.
8. Darbā ir izklāstīti secinājumi par CAC tehnisko realizāciju objektā Rīgā, Talejas iela 1, un mobilajās vienībās, kā arī veikts investīciju nepieciešamības izvērtējums, kas ir lēsts 1,751 milj. EUR apmērā un ko veido sekojošas pamata komponentes:
  - IKT nodrošinājums – 84,7 tūkst. EUR²;
  - Būvniecības izmaksas – 1,316 milj. EUR;³
  - Mobilā vadības centra iegāde un izveide – 300 tūkst. EUR;
  - Darbības nepārtrauktības nodrošināšana (ģeneratori un satelīta sakaru ierīkošanai) – 50 tūkst. EUR.

Priekšlikumi, kontekstā ar šī Pētījuma nolūku valsts aizsardzības spēju attīstības un iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu saistībā ar plaša mēroga Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu un pieaugošiem ģeopolitiskiem riskiem:

- 1) VUGD ieteicams izvērtēt 1. sējuma 1.2. apakšnodaļā "CAC darbības un koordinācijas algoritma analīze" iekļauto rekomendāciju iestrādāšanu iekšējos tiesību aktos un VCAP.
- 2) IeM ir ieteicams veicināt mijiedarbību ar stratēģiska līmeņa koordinējošām institūcijām, piemēram, VOMK, VEKC, RDP u.c., savukārt VUGD - ar operacionālā līmeņa koordinējošām institūcijām, piemēram, NMPD, RDC, KVPS, pašvaldību sadarbības komisijām u.c.
- 3) VUGD ieteicams izvērtēt Pētījumā piedāvāto priekšlikumu, ka CAC aktivizēšana notiktu, pamatojoties uz VUGD priekšnieka lēmumu par CAC sasaukšanu ārkārtas darba kārtībai, pamatojoties uz VUGD OPN operatīva dežuranta priekšlikumu, vai arī (piemēram, kara un citu apdraudējumu gadījumos) pēc VUGD priekšnieka ieskatiem.
- 4) VUGD tiek ieteikts izvērtēt Pētījumā piedāvāto priekšlikumu, ka CAC tiktu izveidots esošo VUGD OPN un VUGD CAKN sastāvā, stiprinot to cilvēkresursu, materiāltehnisko, IKT un telpu nodrošinājumu.
- 5) MK, IeM, VUGD un citām institūcijām tiek ieteikts ņemt vērā Pētījumā izklāstītos priekšlikumus attiecībā uz CAC cilvēkresursu, materiāltehnisko, IKT un telpu risinājumiem, ņemot vērā kontekstu un iepriekšējās analīzes rezultātus.

Priekšlikumi Ministru kabineta informatīvā ziņojuma projektam par civilās aizsardzības operacionālā līmeņa vadības centra attīstības un izaugsmes perspektīvu:

1. Ievērojot esošo ministriju praksi, IeM un VUGD lomā civilās aizsardzības sistēmā, atbalstīt VUGD koordinācijas mehānismu uz esošās VUGD OPN un VUGD CAKN bāzes, stiprinot to cilvēkresursu, telpu un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) nodrošinājumu.
2. Noteikt CAC kā VUGD izveidoto koleģiālo institūciju, kas, atbilstoši VCAP noteiktajam, koordinē un vada vietējā mēroga katastrofas VUGD jomā, kā arī koordinē civilās aizsardzības sistēmas darbību reģionālā un valsts mēroga katastrofās, kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumos, atbilstoši stratēģiskā līmeņa deleģējumam. Veikt atbilstošus normatīvos grozījumus VCAP.

² Ja tiks īstenots integrēts risinājums informācijas sistēmām jāparedz aptuveni 200-220 tūkst. EUR lielās investīcijas otrajā kārtā

³ Ir būtiski atkarīgs no Valsts drošības dienesta sniegtā atzinuma

3. Nodrošināt investīcijas CAC izveidei 1,751 milj. EUR apmērā, kas ietver gan IKT risinājumu, gan būvniecības, gan nepārtrauktības nodrošināšanas nepieciešamos resursus), ņemot vērā iespējamās inflācijas pieauguma riskus.

9. Secinājumi un priekšlikumi par VLC attīstību

1. IeM ir deviņas iestādes kurām ir piešķirtas noliktavas astoņās apdzīvotās vietās, kopējā platībā 23 770,5 m². Vairākas no šīm noliktavām ir sliktā tehniskā stāvoklī un neatbilstoši aprīkotas. Secināts, ka nav ekonomiski lietderīgi ieguldīt resursus katrā no tām.
2. Iekšlietu ministrijas iestādes vienprātīgi atbalsta noliktavu attīstību, izmantojot telpu rezerves un mūsdienīgus tehniskus risinājumus masveida kravu pieņemšanai un integrētai loģistikai.
3. Analizējot starptautisko praksi loģistikā civilās aizsardzības jomā (t.sk. ASV, Zviedrijā, Vācijā, Itālijā kā arī, starptautisko organizāciju – ANO un NATO – praksi), secināms, ka pastāv esoša veiksmīga prakse noliktavu, transportlīdzekļu un cilvēkresursu koplietošanā, izmantojot atklātas sistēmas jeb stratēģiskas partnerības, nodrošināt precīzu resursu piegādi nepieciešamajā vietā un apjomā.
4. Vairāku risinājumu lietderības analīze norāda, ka optimālais attīstības scenārijs ietver vienotas loģistikas informācijas sistēmas izveidi (VLC IKT) un tās integrēšanu ar visām IeM noliktavām, tajā skaitā ar Rājumsila ielas 3 noliktavu.
5. VLC organizatoriskais risinājums ietver vienas pieturas aģentūru, integrētu NVA struktūrā, kas sastāv no trīs speciālistiem un kas ir tieši pakļauti resursu pārvaldības vadītājam. Identificēts optimāls scenārijs, kur VLC personāls darbojas kā horizontāla struktūra, nodrošinot funkcionālu loģistikas pārvaldību citās nodaļās.
6. VLC IKT risinājums paredz integrēt noliktavas, transportu, cilvēkresursus, dokumentus un apsardzes funkcijas, kā arī daļēji automatizēt apkopotus datus un veidot vienotu reģistru. Identificēta nepieciešamība plānot efektīvu informācijas apmaiņu starp trīs IeM iestādēm (VUGD, VRS un VP).

Finanšu ieguldījumi kopā sasniedz 15,614 milj. EUR (*neietverot 20% rezervi izmaksu korekcijai*), kas sadalīti sekojoši:

Izveides 1. kārtā: iekārtas, apsardzes sistēma un IKT – 0,845 milj. EUR un būvniecība – 4,244 milj. EUR

Izveides 2.kartā: būvniecība – 2,512 milj. EUR

Izveides 3.kartā: būvniecība – 8,013 milj. EUR.

Uzturēšanas izmaksas VLC risinājumam ir novērtētas gadā aptuveni 0,575 milj. EUR apmērā. Novērtējumā nav iekļauti iespējamie IeM iestāžu noliktavu uzturēšanas izmaksu samazinājumi, jo tas atkarīgs no NVA turpmākās politikas.

Identificēts, ka NVA pašlaik brīvprātīgi veic uzdevumus, kuriem nav deleģētas pilnvaras. Arī jaunais risinājums prasa jaunus deleģējumus. Lai nodrošinātu tiesību aktu sakārtošanu, ir veikta VLC funkciju analīze uz kā pamata var turpmāk tikt izstrādāti atbilstīgi grozījumi tiesību aktos.

Pēc IeM iestāžu noliktavu krājumu pārskata analīzes identificēts, ka lielākajai daļai noliktavu ir attaisnota decentralizācija, kur krājumi tiek glabāti atbilstoši konkrētai atrašanās vietai (piemēram, atsevišķo lietisko pierādījumu glabāšana Latgalē vai muniācijas un iekārtu glabāšana netālu no dislokācijas).Šāda pieeja nodrošina efektīvu pieejamību nepieciešamajiem resursiem.

Izstrādāti sekojoši **priekšlikumi** kontekstā ar Iekšlietu nozarei nepieciešamajām kopīgām valsts materiālo rezervju un ikdienas resursu noliktavām (Vienotais iekšlietu loģistikas centrs) katastrofu,

visaptverošās valsts aizsardzības (uzņemošās valsts atbalsta) un starptautiskās palīdzības nodrošināšanai:

1. IeM ir ieteicams ņemt vērā esošo IeM noliktavu izvērtējumu un to atbilstību IeM vajadzībām, kā arī ņemt vērā IeM iestāžu nostāju attiecībā uz telpu rezervju un vienota IKT risinājuma nepieciešamību.
2. IeM ir ieteicams izvērtēt un izstrādāt 2. sējuma 3. nodaļā iekļauto VLC konceptuālo risinājumu, kas veicina plānošanas dokumentu un tiesību aktu grozījumu izstrādi un virzīšanu, tostarp priekšlikumus par vidējā termiņa budžetu.
3. Ievērojot IeM iestāžu apzinātu praksi un viedokli, kā arī esošo noliktavu stāvokli, atbalstīt VLC risinājumu, kas paredz Rīgas IeM centralizāciju Piedrujas ielā 20 un Rājumsila ielā 3, attīstot Rājumsila ielas 3 objektu un integrētu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT), kā vienas pieturas aģentūru.
4. Nodrošināt VLC attīstībā nepieciešamos finanšu ieguldījumus 15, 614 milj. EUR (*neietverot 20% rezervi izmaksu korekcijai*), sadalot to Pētījumā norādītās kārtās.
5. Atbalstīt priekšlikumu izstrādāt konceptuālo ziņojumu par IeM vienotu loģistiku uz kā pamata veicināt apjomīgus grozījumus tiesību aktos, nodrošinot NVA veikt attiecīgās funkcijas.

Pētījumā sniegta vispusīga analīze par krīžu un katastrofu vadības struktūrām, normatīvo regulējumu, starptautisko praksi, CAOVC/CAC un VLC un citu iesaistīto institūciju un mehānismu lomām. Šajā dokumentā sniegtie ieteikumi sniedz papildinājumu Latvijas civilās operacionālās aizsardzības sagatavotības un reaģēšanas spēju stiprināšanai krīžu un katastrofu situācijās.